

5.1. Základ (celek) ... procenta

V běžném životě se často setkáváme s údaji v procentech – slevy, statistiky, ... např.:

- 30% povrchu planety je pokryto pevninou
- 21% žáků mělo na vysvědčení jedničku z matematiky
- po vánocích je možné si v některých obchodech koupit zboží se slevou 50%
- úroky spoření dosáhly hodnoty 2,5%

% ... znak pro procento

procenta se vždy vztahují k nějakému celku, kterému říkáme základ

- celek – celý povrch Země, z něj 30% tvoří pevnina
- celek – počet žáků ve třídě a z nich má 21% jedničku z matematiky
- celek – původní cena zboží a z ní je 50% sleva

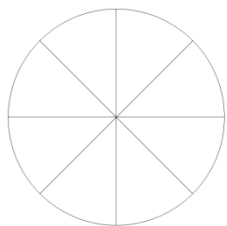
základ (celek) představuje vždy 100%

část celku můžeme vyjádřit – zlomkem, desetinným číslem nebo procenty

1% ... jedna setina základu

$$1\% = \frac{1}{100} = 0,01$$

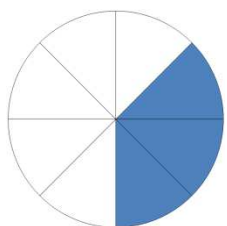
$$20\% = \frac{20}{100} = \frac{2}{10} = \frac{1}{5} = 0,2$$

1 díl

$$\frac{1}{8} = 0,125$$

v procentech $0,125 \cdot 100 = 12,5\%$ (taky je to $100\% : 8$)

3 díly

$$\frac{3}{8} = 0,375$$

$0,375 \cdot 100 = 37,5\%$